

DR. FLASH

ZAGREB Uspješno izvedena zahtjevna, rizična i relativno rijetka ortopedска операција

Sedmogodišnjem Matiju izvađen je prekobrojni kralježak koji je bio višak i stvarao progresivnu deformaciju

piše Suzana Ćiboci
snimio Darko Tomaš/Hanza Media

Sedmogodišnjeg dječaka Matiju Vučkovića iz Zagreba, rođenog s deformacijom kralježnice, uspješno je operirao vrhunski ortoped prof. dr. Vladimir Kovač u Specijalnoj bolnici Arithera.

Matija je zahtjevnom i relativno rijetkom operacijom izvana deformirani, prekobrojni kralježak koji je stvarao progresivnu deformaciju te skraćivanjem kralježnice za oko tri centimetra učinjena korekcija deformacije i sprječena progresija koja bi u kasniji dobi Matiju mogla prouzročiti niz, čak po život opasnih, komplikacija - od plućnih i kardioloških do neuroloških. Ovom operacijom u potpunosti je riješen dječakov zdravstveni problem i Matija će za tri mjeseca, kad se očekuje da će kralježni uredno srasti, živjeti bez fizičkih ograničenja, a u budućnosti će se moći baviti čak i natjecateljskim sportom te birati posao koji želi.

BEZ KOMPLIKACIJA Već drugi dan nakon operacije Matija je mogao sjediti, dva dana kasnije i hodati, nakon deset dana otpušten je iz bolnice. Mama Ana, obitelj Vučković i Bijelić duboko su, kako kažu, zahvalni liječniku i osobljaju i presretni jer je operacija prošla bez komplikacija. Matija će sa sestrom blizankom Katjom najesen u školu.

Ovakve rijetke operacije, koje su nužne u slučajevima nekih prirodenih deformacija kralježnice, rizične su i moguće su brojne komplikacije. Svuda u svijetu opisane su kao rizične s brojnim neželjenim ishodima - od neuroloških komplikacija kao posljedice ozljede ledne moždine, do mogućih velikih krvarenja. Dr. Kovač, koji je već napravio desetak ovakvih uspješnih operacija, pokušava utri put da se te operacije izvode i u Hrvatskoj na teret HZZO-a. Naime, ako bolesnici nemaju novca za liječenje u pri-

Dječak potpuno izlječen. Više nema deformaciju kralježnice

NOVE METODE

Liječenje iskriviljenosti u ranoj dječjoj dobi može zaustaviti rast

Najveći dio deformacija kralježnica (skolioze i kifoze) je genetski uvjetovano. To su idiopatske skolioze

na koje otpada do 70% svih deformacija. Svake je godine oko stotinu idiopatskih skolioza koje zahtijevaju operaciju. Operacije u dobi puberteta ne predstavljaju problem.

Deformacije se danas u potpunosti mogu ispraviti, pokušavajući da se te operacije izvode i u Hrvatskoj na teret HZZO-a. Naime, ako bolesnici nemaju novca za liječenje u pri-

lječenja. Problem, međutim, predstavlja deformacije u ranoj dječjoj dobi. Klasične fuzijske operacije, nažalost, zaustavljaju rast djeteta. Uporno se traže nova rješenja "tzv. nefuzijskih operacija". Jedna od tih metoda je, primjerice, operacija uz pomoć tzv. magnetskih šipki. Skupa je, ali prednost metode je u tome

što nisu potrebne optovarene ope-

racije rastezanja kralježnice kako dijete raste, već se šipke rastežu ulaz-

skom u magnetno polje. Manjkavosti su ipak problemi neželjenih spontanih sraštavanja kralježaka, pucanje šipki, i ostanak kontrole stvaranja rebrene grbe. Za sada sve nefuzijske operacije koje se rađe su strane strane prate i neuspjesi - bilo da se ne može kontrolirati rotacija kralježnice, bilo da se razvijaju spontana sraštanja.

- Razvio sam originalnu metodu nefuzijske operacije s prednje strane, gdje vijci i kralježni koji rastu, klize duž šipke kao po tračnicama. Izbjegavaju se iritacije pokosnice i spontana neželjena sraštanja, kontrolira se rotacija (stvaranje rebrene grbe) - objašnjava dr. Kovač, koji je prvu takvu operaciju izveo prije 5 godina. ■

DR. VLADIMIR KOVAC:
Vrlo je važno da operacija ne bude bespotrebno agresivna

- Pojam minimalno invazivnog zahvata treba uzeti s rezervom. Duljinu samog reza uporeću nije kriterij invazivnosti. Ako se radi kroz, primjerice, centimetarski rez, ali sve se radi pod kontrolom rendgena, tada je količina intraoperacijskog zračenja uvelike premašila korist kratkog reza. Smatram da je vrlo važno da operacija ne bude bespotrebno agresivna, ali svakako je potrebno izbjegći dodatne rizične - kriteriji invazivnosti su minimalizirati zračenje, optimalna vidljivost, trajanje operacije, količina krvarenja pri takvim operacijama. Matija je izgubio vrlo malo krvi, toliko da mu infuzija nije bila potrebna, a ako je dan nakon operacije sjedio, a dva dana nakon operacije hodao, onda možemo smatrati da je to minimalno invazivna operacija. Ima dva reza od okolo deset centimetara (na ledima i uz 12. rebro). Neki zagovaraju da se takva operacija napravi samo sa stražnje strane, no tada operacija traje dulje, komplikacije su češće i ozbiljnije - ističe dr. Kovač. ■

među njima jedna od najvećih bila je ona od kolega iz HEP-a, tvrtke u kojoj Ana radi. No to je još uvijek jeftinije nego primjerice u centrima s kojima HZZO ima ugovor za ovakve operacije. Sveži primjer je onaj dječaka Davida Rača koji je poslan na operaciju odstranjivanja polukralježka u bolnicu u Hamburg, s kojom HZZO ima ugovor. Međutim, operacija nije bila uspješna, deformacija nije ispravljena, polukralježak nije izvanjen, kralježnica nije adekvatno fiksirana, kontrola u Hamburgu su bili vrlo teške za dječaka koji je onamo putovao u nekoliko navrata, šest tjedana je ležao u gipsu, a nakon toga još je morao tijekom godine dana 24 sata dnevno nositi korzet-ortroz. Nakon operacije i skidanja gipsa, morao je ponovno učiti hodati, slijedila je dugotrajna fizikalna terapija. I danas dječak hoda nagnut u stranu, ima poteškoće i još uvijek je hendikepiran. Trošak puta, prema riječima dječake majke, dvostruko je nadmašio cijenu operacije u privatnoj ustanovi u Hrvatskoj.

PROGRESIJA - Matiju je pratio dr. Kovač još dok je bio u KB Dubrava. Manje agresivnom operacijom u dobi od godinu dana učinjena je fiksacija kralježka koja je usporila rast deformacije na 13 stupnjeva, s dvije godine izvanjeni su vijci i šipke, no ipak je došlo do postupne progresije na 36 stupnjeva i operacija vodenja kralježka je bila jedino rješenje - rekla je mama Ana.

- S obzirom na to da se kod djeteta tek očekuje pubertet, kada se četiri puta intenzivnije pogoršavaju ovakve deformacije, to bi moglo rezultirati ne samo teškom deformacijom, već i velikim problemima. Naime, u 20. postu slučaja ovakve deformacije dovode do kompresije na lednu moždini i do mogućeg invaliditeta. Nismo htjeli čekati da taj suvišni kraljež još naraste i razvije veliku deformaciju. Operacija bi tada bila rizičnija, a korekcija krivine tek djelomična. Ovako smo sada uspjeli ukloniti deformaciju jednom kratkom fuzijom (spajanjem) dva susjedna kralježka. Izbjegli smo problematično liječenje ortrozom do puberteta, rizičnu i tešku operaciju u pubertetu te upitnu kvalitetu života u budućnosti. Zapravo smo "u jednom potезu" efikasno riješili problem - kaže dr. Kovač. ■

vatnoj bolnici Arithera, na račun HZZO-a mogu se liječiti jedino i višestrukosklapljeni klinikama u inozemstvu. Ugovorne ustanove u Hrvatskoj takve zahvate još ne izvode. Obitelj Vučković novac je skupila zahvaljujući donacijama,

Dan nakon operacije Matija je mogao sjediti, a dva dana nakon operacije i hodati

PREPORUKE Nove smjernice Hrvatskog neurološkog društva

Oboljeli od MS-a dobivaju brže i bolje liječenje

Hrvatsko neurološko društvo objavilo je novovovođene smjernice za liječenje multiple skleroze (MS) prema kojima bi liječenje trebalo započeti odmah nakon uspostavljanja dijagnoze, isključujući dosadašnje diskriminirajuće kriterije u liječenju multiplih skleroze, na koje se kontinuirano upozoravalo u sklopu kampanje "Je li liječenje MS-a i dalje lutrija?". Kriteriji HZZO-a nisu, naime, dozvoljavali primjenu lijeka za usporavanje progresije bolesti ako bolesnik nema dijagnozu ba-

rem godinu dana iako u razdoblju unutar godinu dana ili dvije godine nije imao sveukupno tri relapsa liječenih u bolnici pulsnom kortikosteroidnom terapijom. Novim smjernicama to je promijenjeno. Izrađene su prema europskim smjernicama za liječenje osoba oboljelih od multiple skleroze, a još ih treba usvojiti i HZZO. ■

Multipla sklerozu je najčešća upalna autoimuna demielinizacijska bolest središnjeg živčanog sustava koja pogleda mlade osobe

ISTRAŽIVANJE Europska agencija za sigurnost hrane objavila:

Hrvati su najzabrinuti u Evropi zbog opasnosti iz pokvarene hrane

Sve češće objave o različitim opasnostima po zdravlje otkrivene su u obnovljenoj zgradi dijagnostike u Općoj bolnici Pula. Novi će uredaji skratiti liste čekanja, a pacijenti iz Istre više neće morati putovati u druge bolničke centre zbog specijalističkih pregleda. Riječ je o investiciji vrijednoj više od 25 milijuna kuna, računajući i obnovu zgrade. ■

Sve se češće objave o različitim opasnostima po zdravlje otkrivene su u obnovljenoj zgradi dijagnostike u Općoj bolnici Pula. Novi će uredaji skratiti liste čekanja, a pacijenti iz Istre više neće morati putovati u druge bolničke centre zbog specijalističkih pregleda. Riječ je o investiciji vrijednoj više od 25 milijuna kuna, računajući i obnovu zgrade. ■